

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

10. srpnja 2014.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Unutarnje tržište – Direktiva 98/34/EZ – Članak 8. stavak 1. treći podstavak – Postupak obavješćivanja u području tehničkih normi i propisa – Pojam ‚tehnički propis‘ – Kokoši nesilice – Skraćivanje prvotno predviđenog rasporeda provedbe za stupanje na snagu tehničkog propisa – Obveza obavješćivanja – Pretpostavke – Oprečne jezične verzije“

U predmetu C-307/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio le Helsingborgs tingsrätt (Švedska), odlukom od 30. svibnja 2013., koju je Sud zaprimio 5. lipnja 2013., u kaznenom postupku protiv

Lars Ivansson,

Carl-Rudolf Palmgren,

Kjell Otto Pehrsson,

Håkan Rosengren,

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça (predsjednik vijeća), J.-C. Bonichot i A. Arabadjiev (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: I. Illéssy, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 3. travnja 2014.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- Za L. Ivanssona, C.-R. Palmgrena, K. O. Pehrsona i H. Rosengrena, M. Erling i E. Erling, *advokater*,
- za švedsku vladu, A. Falk i L. Swedenborg, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, J. Enegren, D. Kukovec i A. Tokár, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegova mišljenja,

* Jezik postupka: švedski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 8. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa koji se odnose na usluge informacijskog društva (SL L 204, str. 37.), kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998. (SL L 217, str. 18., u daljnjem tekstu: Direktiva 98/34).
- 2 Taj je zahtjev podnesen u okviru kaznenog postupka koji su pokrenuli Åklagarkammaren i Helsingborg (državno odvjetništvo) protiv četiriju proizvođača, L. Ivanssona, C.-R. Palmgrena, K. O. Pehrsona i H. Rosengrena radi kaznene osude potonjih zbog toga što su ili namjerno ili iz nemara smjestili kokoši nesilice u sustav uzgoja koji ne odgovara potrebama tih životinja u pogledu gnijezda, kokošinjaka i pješčanih kupki.

Pravni okvir

Direktiva 98/34

- 3 Članak 1. točke 3., 4. i 11. Direktive 98/34 sadrži sljedeće definicije:

„[...]

- 3) ‚tehnička specifikacija’, specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označavanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda.

Izraz ‚tehnička specifikacija’ također obuhvaća proizvodne metode i postupke koji se koriste kod poljoprivrednih proizvoda iz članka 38. stavka 1. Ugovora, proizvoda namijenjenih prehrani ljudi i životinja te lijekova kako je definirano u članku 1. [Direktiva Vijeća 65/65/EEZ od 26. siječnja 1965. o usklađivanju zakona i drugih propisa ili upravnih postupaka u odnosu na lijekove (SL 1965, 22, str. 369.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 93/39/EEZ od 14. lipnja 1993. (SL L 214, str. 22.)], kao i proizvodne metode i postupke koji se koriste kod drugih proizvoda, ako oni imaju učinak na svojstva tih proizvoda;

- 4) ‚ostali zahtjevi’, zahtjev za proizvod različit od tehničke specifikacije koji utječe na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište, a posebno je uveden radi zaštite potrošača odnosno okoliša, kao što su uvjeti uporabe, recikliranja, ponovne uporabe i odlaganja, ako ti uvjeti mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda, odnosno njegovu prodaju;

[...]

- 11) ‚tehnički propis’, tehničke specifikacije i ostali zahtjevi ili propisi koji se odnose na usluge, uključujući odgovarajuće administrativne odredbe pridržavanje kojih je obavezno, *de jure* ili *de facto*, kada je riječ o stavljanju na tržište, pružanju neke usluge, poslovnom nastanu nekog operatera usluga ili korištenju u nekoj državi članici ili najvećem dijelu iste, kao i zakonima i drugim propisima država članica, osim onih navedenih u članku 10. koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga.

De facto tehnički propisi uključuju:

- zakone i druge propise neke države članice koji se odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama ili na profesionalne kodekse ili kodekse prakse koji se sa svoje strane odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama, pridržavanje kojih ostavlja dojam usklađenosti s obvezama što ih nameću gore spomenuti zakoni i drugi propisi,
- dobrovoljne sporazume u kojima je ugovorna stranka neko državno tijelo, a koji u općem interesu osiguravaju poštovanje tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa koji se odnose na usluge, uz izuzeće specifikacija iz natječaja za javne nabave,
- tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili pravila o uslugama povezane s fiskalnim ili financijskim mjerama koje utječu na potrošnju proizvoda ili usluga kroz poticanje pridržavanja takvih tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa o uslugama; nisu uključene tehničke specifikacije ili drugi zahtjevi ili propisi o uslugama povezani s nacionalnim sustavima socijalnog osiguranja.

Ovo uključuje tehničke propise koje nameću službe imenovane od strane država članica, a koji se nalazi na popisu [Europske] [k]omisije do 5. kolovoza 1999. (*), u okviru Odbora spomenutog u članku 5.

Isti postupak koristi se također za izmjenu te liste.“

4 Članak 8. stavak 1. prvi do treći podstavak Direktive 98/34 sastavljen je kako slijedi:

„Pridržavajući se članka 10., države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju sve nacрте tehničkih propisa, osim ako se njima u cijelosti prenosi tekst međunarodne ili europske norme, u kom su slučaju dovoljne informacije o toj normi; one Komisiji istodobno dostavljaju obrazloženje u kojemu navode razloge za donošenje tehničkog propisa, ako to već nije pojašnjeno u nacrtu.

Države članice, tamo gdje je to primjereno i ako to nisu ranije učinile, istodobno dostavljaju i tekst osnovnih zakonodavnih odnosno regulatornih odredaba koje se prvenstveno i izravno tiču dotičnih propisa, ako je poznavanje tog teksta potrebno za ocjenu implikacija nacрта tehničkog propisa.

Država članica ponovno dostavlja nacrt u skladu s gornjim uvjetima svaki put kada unese izmjene kojima se značajno mijenja njegov opseg ili skraćuje prvobitni raspored provedbe odnosno utvrđuju dodatne specifikacije i zahtjevi ili postojeće specifikacije i zahtjevi čine restriktivnijima.“

Švedsko pravo

5 Članak 36. stavak 1. točka 2. Zakona (1988:534) o zaštiti životinja [Djurskyddslagen (1988:534)] od 2. lipnja 1988. [SFS 1988, br. 534, u daljnjem tekstu: Zakon (1988:534)], predviđa:

„Novčanom kaznom ili kaznom zatvora od dvije godine ili više kaznit će se onaj tko namjerno ili iz nemara

[...]

2. prekrši propis koji je donesen na temelju ovog zakona [...].“

- 6 Dekret (1988:539) o zaštiti životinja [Djurskyddsförordning (1988:539)] od 2. lipnja 1988. (SFS 1988, br. 539), kako je izmijenjen Dekretom od 20. ožujka 2003. [SFS 2003, br. 105, u daljnjem tekstu: Dekret (1988:539)], bio je donesen na temelju Zakona (1988:534). Članak 9. tog dekreta propisuje:

„Kokoši nesilice ne smiju biti držane na način uzgoja različit od onoga koji udovoljava njihovim potrebama u pogledu gnijezda, kokošinjaka i pješćanih kupki. Načini uzgoja moraju težiti održavanju minimalne razine mortaliteta i problema u ponašanju kokoši.“

Tijelo odgovorno za zaštitu životinja priopćit će detaljnija pravila o načinima uzgoja kokoši.“

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 7 Tuženici u glavnom postupku su proizvođači jaja protiv kojih se vodi postupak pred sudom koji je uputio zahtjev zbog nepoštovanja odredaba članka 36. Zakona (1988:534) i članka 9. Dekreta (1988:539) jer su namjerno ili iz nemara uzgajali kokoši nesilice unutar sustava uzgoja koji ne udovoljava potrebama tih životinja u pogledu gnijezda, kokošinjaka i pješćanih kupki.
- 8 Iako su tuženici u glavnom postupku priznali materijalne činjenice koje su im stavljene na teret, oni su osporili optužbu državnog odvjetništva prema kojoj te činjenice uključuju njihovu kaznenu odgovornost. U tom smislu iznijeli su da pomicanje datuma stupanja na snagu članka 9. Dekreta (1988:539), s 1. svibnja 2003., kako je prvotno bilo predviđeno, na 15. travnja 2003., nije bilo predmet nove obavijesti Komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/34. Tuženici u glavnom postupku stoga su istaknuli da se protiv njih ne može pozivati na članak 9.
- 9 Državno odvjetništvo priznalo je pak da članak 9. Dekreta (1988:539) predstavlja tehnički propis i da stoga ulazi u područje primjene Direktive 98/34. Priznajući također da nije došlo do nove obavijesti Komisiji, državno odvjetništvo ipak je osporilo činjenicu da pomicanje datuma stupanja na snagu te odredbe predstavlja značajnu izmjenu u smislu članka 8. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 98/34 te je stoga smatralo da švedska vlada nije obvezna poslati novu obavijest Komisiji.
- 10 Odlukom od 2. listopada 2009. sud koji je uputio zahtjev prihvatio je argumente tuženika u glavnom postupku te je odbio tužbu državnog odvjetništva.
- 11 Nakon rješenja koje je donio Högsta domstolen (vrhovni sud) 21. prosinca 2010., kojim je zaključeno da nema potrebe Sudu uputiti zahtjev za prethodnu odluku, Hovrätten över Skåne och Blekinge (žalbeni sud Skåne i Blekinge) poništio je odluku koju je 2. listopada 2009. donio sud koji je uputio zahtjev i vratio predmet tom sudu na ponovno odlučivanje o meritumu.
- 12 U tim je okolnostima Helsingborgs tingsrätt (prvostupanjnski sud Helsingborga) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:
- „1) Uzrokuje li pomicanje datuma stupanja na snagu članka 9. [Dekreta (1988:539)] s 1. svibnja 2003. na 15. travnja 2003. obvezu Kraljevine Švedske kao države članice da ponovno Komisiji dostavi nacrt sukladno članku 8. stavku 1. trećem podstavku Direktive 98/34 [...]?
- 2) Ako je odgovor na prvo pitanje da je trebalo doći do nove obavijesti, koje su pravne posljedice toga da to nije učinjeno?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 13 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita je li datum koji su nacionalna tijela konačno odabrala za stupanje na snagu nacionalne mjere kao što je ona u glavnom postupku, koja propisuje držanje kokoši nesilica u načinu uzgoja koji udovoljava njihovim potrebama u pogledu gnijezda, kokošinjaka i pješćanih kupki u svrhu održanja niske razine mortaliteta i problema u njihovu ponašanju, podložna obvezi obavijesti Komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/34.
- 14 U tom pogledu valja podsjetiti da, sukladno članku 8. stavku 1. trećem podstavku Direktive 98/34, države članice ponovno će dostaviti nacrt tehničkog propisa kada unesu izmjene kojima se značajno mijenja njegov opseg ili skraćuje prvobitni raspored provedbe odnosno utvrđuju dodatne specifikacije i zahtjevi ili postojeće specifikacije i zahtjevi čine restriktivnijima.
- 15 Budući da je poljska vlada u svojim očitovanjima osporila činjenicu da se članak 9. Dekreta (1988:539) može okvalificirati „tehničkim propisom“ u smislu članka 1. točke 11. Direktive 98/34 i u svrhu davanja sudu koji je uputio zahtjev korisnog odgovora, kao prvo valja provjeriti može li se zaista nacionalni propis tako okvalificirati.
- 16 Prema ustaljenoj praksi Suda, iz članka 1. točke 11. Direktive 98/34 proizlazi da pojam „tehnički propis“ pokriva tri kategorije, tj. kao prvo „tehničke specifikacije“, u smislu članka 1. točke 3. te direktive, kao drugo „ostale zahtjeve“ kako su definirani u članku 1. točki 4. navedene direktive i kao treće onu iz članka 1. točke 11. iste direktive koja se tiče zakona i drugih propisa koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga (vidjeti u tom smislu presudu Fortuna i dr., C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 27. i navedenu sudsku praksu).
- 17 U tom smislu kao prvo valja odmah napomenuti da članak 9. Dekreta (1988:539) ne pripada u treću kategoriju tehničkih propisa iz članka 1. točke 11. Direktive 98/34, s obzirom na to da ne sadrži nikakvu zabranu u smislu te direktive, bilo proizvodnje, uvoza, marketinga ili korištenja nekog proizvoda ili pružanja ili korištenja neke usluge ili poslovnog nastana kao operatera usluga.
- 18 Kao drugo, valja odrediti pripada li nacionalna mjera koja je predmet glavnog postupka u drugu kategoriju tehničkih propisa iz članka 1. točke 3. Direktive 98/34, tj. u pojam „tehničke specifikacije“.
- 19 Valja precizirati da prema ustaljenoj sudskoj praksi taj pojam pretpostavlja da se nacionalna mjera obvezno odnosi na proizvod ili njegovo pakiranje kao takve i stoga određuje jednu od uvjetovanih karakteristika proizvoda (vidjeti u tom smislu presudu Fortuna i dr. EU:C:2012:495, t. 28.).
- 20 Osim toga, kada se radi o poljoprivrednim proizvodima, Sud je naveo da pojam „tehnička specifikacija“ određuje specifikaciju koja se nalazi u dokumentu koji određuje karakteristike proizvoda ili metoda i postupaka proizvodnje (vidjeti u tom smislu presudu Donkersteeg, C-37/99, EU:C:2000:636, t. 30.).
- 21 No, valja navesti da, s jedne strane, ako se članak 9. Dekreta (1988:539) tiče udobnosti i kvalitete infrastruktura u kojima se uzgajaju kokoši nesilice odnosno obogaćenih kaveza, ta odredba ne određuje, kao što je to istaknula poljska vlada, karakteristike koje moraju imati proizvodi koji su predmet glavnog postupka.
- 22 S druge strane, uz pretpostavku da se može smatrati da se ta odredba tiče metode proizvodnje po tome što se odnosi, kao što je to naznačeno u prethodnoj točki, na uzgoj kokoši nesilica u obogaćenim kavezima, ipak treba reći da navedena odredba samo na općenit način spominje uvjet postojanja

gnijezda, kokošinjaka i pješćanih kupki u sklopu tih infrastruktura a da ne određuje posebno različite aspekte tog načina uzgoja. Naime, članak 9. Dekreta (1988:539) ne sadrži nikakvu naznaku, primjera radi, o dimenziji, broju, temperaturi, održavanju i funkcioniranju navedenih kaveza u smislu izlaganja kokoši nesilica svjetlosti ili opremi za hranjenje i napajanje. U nedostatku svake preciznosti, ne može se smatrati da članak 9. Dekreta (1988:539) određuje metodu ili postupak proizvodnje.

- 23 Osim toga, valja primijetiti da, naznačujući da „metode uzgoja moraju težiti održanju niske razine mortaliteta i problema u ponašanju kokoši“, bez druge naznake, članak 9. prvi stavak Dekreta (1988:539) navodi samo opći cilj u području udobnosti kokoši nesilica, a ne precizira konkretno njegovu provedbu niti se nužno referira na dotični proizvod i stoga ne određuje njegove karakteristike (vidjeti, *per analogiam*, presudu Intercommunale Intermosane i Fédération de l'industrie et du gaz, C-361/10, EU:C:2011:382, t.17.).
- 24 Iz prethodno navedenog slijedi da članak 9. Dekreta (1988:539) ne sadrži „tehničke specifikacije“ u smislu članka 1. točke 3. Direktive 98/34.
- 25 Kao treće, valja provjeriti pripada li članak 9. Dekreta (1988:539) u drugu kategoriju tehničkih propisa navedenih u članku 1. točki 4. Direktive 98/34 odnosno u pojam „ostali zahtjevi“.
- 26 U tom smislu Sud je već presudio da, kako bi mogle biti kvalificirane kao „ostali zahtjevi“ u smislu članka 1. točke 4. Direktive 98/34, nacionalne mjere moraju predstavljati „uvjete“ koji mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda odnosno njegovu prodaju (vidjeti presudu Fortuna i dr., EU:C:2012:495, t. 35. i navedenu sudsku praksu).
- 27 Sud je također smatrao da, kada su zahtjevi sadržani u nacionalnoj mjeri općeg karaktera, oni ne mogu predstavljati takve uvjete ni posljedično biti kvalificirani kao „ostali zahtjevi“ u smislu navedenog članka 1. točke 4. (vidjeti u tom smislu presudu Intercommunale Intermosane i Fédération de l'industrie et du gaz, EU:C:2011:382, t. 21.).
- 28 Vrlo općenita formulacija sadržana u članku 9. Dekreta (1988:539), kako je naznačeno u točkama 22. i 23. ove presude, stoga isključuje mogućnost da se smatra da ta odredba uvjetuje sastav, prirodu odnosno prodaju dotičnih proizvoda.
- 29 Posljedično, članak 9. Dekreta (1988:539) ne može se kvalificirati kao „ostali zahtjevi“ u smislu članka 1. točke 4. Direktive 98/34.
- 30 Na kraju treba zaključiti da, iako taj članak sam po sebi ne predstavlja tehnički propis, on u svojem drugom stavku upućuje na detaljnije propise o načinu uzgoja kokoši koje naknadno priopćava tijelo odgovorno za zaštitu životinja.
- 31 Takvo upućivanje na detaljnije upravne propise moglo bi članku 9. Dekreta (1988:539) dodijeliti svojstvo „tehničkog propisa *de facto*“ sukladno prvoj alineji članka 1. točke 11. Direktive 98/34, pod uvjetom da se može smatrati da navedeni propisi sami po sebi predstavljaju „tehničke specifikacije“ ili „ostale zahtjeve“.
- 32 Međutim, valja naglasiti da je švedska vlada tijekom rasprave istaknula da su navedena pravila sadržana u Općim smjernicama poljoprivrednih usluga SJVFS 2010:15, koje su usvojene 6. svibnja 2010., dodajući da su u 2003. takvi propisi već postojali.
- 33 Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, kao prvo, jesu li ti detaljniji propisi na koje upućuje članak 9. Dekreta (1988:539) već bili usvojeni u trenutku činjeničnog stanja iz glavnog postupka. Pod pretpostavkom da su ti propisi primjenjivi *rationae temporis* na glavni postupak, sud koji je uputio zahtjev mora zatim osigurati da oni mogu biti kvalificirani kao „tehničke specifikacije“ ili „ostali

zahtjevi“ sukladno prvoj alineji članka 1. točke 1. Direktive 98/34. Na kraju, taj će sud odrediti jesu li navedeni propisi također obuhvaćeni pomicanjem datuma stupanja na snagu članka 9. Dekreta (1988:539).

- 34 Tako, u slučaju da sud koji je uputio zahtjev dođe do zaključka da ti detaljniji propisi predstavljaju „tehničke specifikacije“ ili „ostale zahtjeve“, koji su onda obuhvaćeni pojmom „tehnički propisi“, i pod uvjetom da je na njih također primjenjivo skraćivanje rasporeda, valja utvrditi je li pomicanje datuma stupanja na snagu članka 9. Dekreta (1988:539) s 1. svibnja 2003. na 15. travnja iste godine podložno obvezi nove obavijesti Komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom navedene direktive.
- 35 U tom pogledu valja reći da su švedska vlada i Komisija tijekom rasprave istaknule da u prvotnom nacrtu članka 9. Dekreta (1988:539) dostavljenom toj instituciji nije bilo naznačeno da će se navedena odredba primjenjivati od 1. svibnja 2003., već je samo spomenuto da će stupiti na snagu tijekom 2003. godine, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.
- 36 Stoga, pod pretpostavkom da je dostava prvotnog nacrtu članka 9. Dekreta (1988:539) upućena Komisiji zaista naznačivala da on stupa na snagu tijekom 2003. godine, valja utvrditi da datum 15. travnja 2003., koji su za stupanje na snagu te odredbe konačno odabrala nacionalna tijela, ne čini izmjenu u odnosu na precizan datum – što, uostalom, Direktiva 98/34 ne zahtijeva – koji je prvotno bio priopćen Komisiji i stoga ne predstavlja skraćivanje rasporeda u smislu članka 8. stavka 1. trećeg podstavka navedene direktive.
- 37 Slijedi da u tim okolnostima nacionalna tijela nisu bila obvezna dostaviti novu obavijest, kako je predviđeno tom odredbom Direktive 98/34.
- 38 Naprotiv, pod uvjetom da prvotna dostava članka 9. Dekreta (1988:539) Komisiji za svoje stupanje na snagu sadrži precizan datum 1. svibnja 2003., izbor koji su napravile švedske institucije da konačno odrede datum 15. travnja 2003. predstavlja skraćivanje rasporeda, postavljajući time pitanje je li to pomicanje datuma primjene navedene nacionalne mjere podložno obvezi nove dostave Komisiji, kako je predviđena člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/34.
- 39 No u tom slučaju valja reći da sve stranke ističu postojanje jezičnih razlika između različitih verzija članka 8. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 98/34. Naime, iz ukupnosti jezičnih verzija ne proizlazi jasno da se uvjet značajnosti promjene primjenjuje ne samo na prvi slučaj iz navedenog članka, tj. izmjene koje su učinjene u području primjene tehničkog propisa, već i na druga dva slučaja koji su ondje navedeni, odnosno skraćivanje rasporeda provedbe tehničkog propisa i dodavanje specifikacija ili zahtjeva ili činjenica da ih se čini restriktivnijima. Samo neke jezične verzije jasno iznose da se kriterij značajnosti primjenjuje na tri vrste mogućih izmjena. Tako, primjera radi, francuska verzija iznosi da „[l]es États membres procèdent à une nouvelle communication [...] s'ils apportent au projet de règle technique, d'une manière significative, des changements qui auront pour effet de modifier le champ d'application, d'en raccourcir le calendrier d'application initialement prévu, d'ajouter des spécifications ou des exigences ou de rendre celles-ci plus strictes“. Talijanska verzija predviđa da „Gli Stati membri procedono ad una nuova comunicazione [...] qualora essi apportino al progetto di regola tecnica modifiche importanti che ne alterino il campo di applicazione, ne abbrevino il calendario di applicazione inizialmente previsto, aggiungano o rendano più rigorosi le specificazioni o i requisiti“, a verzija na portugalskom jeziku sastavljena je na sljedeći način, „Os Estados-membros farão uma nova comunicação [...], caso introduzam alterações significativas no projecto de regra técnica que tenham por efeito modificar o âmbito de aplicação, reduzir o calendário de aplicação inicialmente previsto, aditar especificações ou exigências ou torná-las mais rigorosas.“
- 40 Stoga valja podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, formulacija korištena u jednoj od jezičnih verzija neke odredbe prava Unije ne može služiti kao jedini temelj za tumačenje te odredbe ili imati prednost u odnosu na ostale jezične verzije. Odredbe prava Unije treba tumačiti i primjenjivati na

ujednačen način, u svjetlu verzija sastavljenih na svim jezicima Unije. U slučaju neslaganja između različitih jezičnih verzija određenog teksta prava Unije, dotičnu odredbu treba tumačiti u odnosu na opću strukturu i krajnji cilj propisa kojih je ona dio (vidjeti u tom smislu presudu *Kurcums Metal*, C-558/11, EU:C:2012:721, t. 48. i navedenu sudsku praksu).

- 41 Valja ustvrditi da se Direktivom 98/34 želi putem preventivne kontrole zaštititi slobodno kretanje robe, što je jedan od temelja Unije, i da je ta kontrola korisna u mjeri u kojoj tehnički propisi na koje se ta direktiva odnosi mogu predstavljati prepreke razmjeni robe među državama članicama, koje su dopuštene samo kada su nužne kako bi se zadovoljili važni zahtjevi od javnog interesa (vidjeti presudu *Fortuna i dr.*, EU:C:2012:495, t. 26. i navedenu sudsku praksu).
- 42 Osim toga, bitno je navesti da uvodna izjava 13. Direktive 98/34 glasi „Komisiji i državama članicama također treba dati dovoljno vremena da predlože izmjene planirane mjere“, a uvodna izjava 16. navodi da „država članica mora [...] odgoditi provedbu planirane mjere do isteka roka koji je potreban da se zajednički ispituju predložene izmjene, odnosno da se izradi prijedlog obvezujućeg akta Vijeća ili donese obvezujući akt“.
- 43 Tako iz opće strukture i krajnjeg cilja Direktive 98/34 proizlazi, s jedne strane, da skraćivanje rasporeda provedbe tehničkog propisa ne može biti podvrgnuto strožem zahtjevu – da svako pomicanje datuma stupanja na snagu navedenog popisa mora biti priopćeno Komisiji – od onoga koji je nametnut u pogledu izmjene koja se tiče područja primjene tehničkog propisa, pri čemu se ukupnost izmjena unesenih u nacrt tehničkog propisa kao što su one propisane člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom navedene direktive mora procijeniti u svjetlu cilja slobodnog kretanja robe. S druge strane, važno je da budu očuvani učinkovitost postupka ispitivanja nacrta tehničkog propisa od Komisije i država članica kao i nacionalni zakonodavni postupak.
- 44 Iz prethodno navedenog slijedi da se kriterij značajnosti primjenjuje na sve slučajeve izložene u članku 8. stavku 1. trećem podstavku Direktive 98/34, uključujući skraćivanje rasporeda provedbe tehničkog propisa.
- 45 Stoga sud koji je uputio zahtjev na temelju svih elemenata koji su mu podneseni mora procijeniti značajnost pomicanja datuma stupanja na snagu članka 9. Dekreta (1988:539) na 15. travnja 2003., u svjetlu kako objektivnog trajanja skraćivanja rasporeda provedbe tehničkog propisa tako i posebnosti u području predmetne djelatnosti, a osobito različitih stadija i ograničenja do kojih dolazi u proizvodnji i prodaji dotičnih proizvoda.
- 46 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da datum koji su nacionalna tijela konačno odabrala za stupanje na snagu nacionalne mjere kao što je ona u glavnom postupku, koja propisuje držanje kokoši nesilica u uvjetima uzgoja koji udovoljavaju njihovim potrebama u pogledu gnijezda, kokošinjaka i pješčanih kupki i kojima je cilj održati nisku razinu njihova mortaliteta i problema u ponašanju, jest podložan obvezi obavijesti Komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/34, ako je zaista došlo do promjene u rasporedu provedbe navedene nacionalne mjere i ako je ta promjena značajna, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Drugo pitanje

- 47 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita, u slučaju da je skraćivanje rasporeda stupanja na snagu članka 9. Dekreta (1988:539) podložno obvezi obavijesti Komisiji, kako je predviđeno Direktivom 98/34, koje su pravne posljedice propuštanja takve obavijesti.

- 48 U tom smislu valja podsjetiti da je Sud ocijenio da povreda obveze priopćavanja Komisiji predstavlja povredu postupka u donošenju dotičnih tehničkih propisa i dovodi do neprimjenjivosti tih tehničkih propisa, na način da ih se ne može primijeniti na pojedince (vidjeti u tom smislu osobito presude CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, t. 54. i Schwibbert, C-20/05, EU:C:2007:652, t. 44.). Pojedinci se na tu neprimjenjivost mogu pozvati pred nacionalnim sucem, koji treba odbiti primijeniti nacionalni tehnički propis koji nije dostavljen sukladno Direktivi 98/34 (vidjeti osobito presudu Schwibbert, EU:C:2007:652, t. 44. i navedenu sudsku praksu).
- 49 Slijedi da bi, u slučaju da dostava iz članka 9. Dekreta (1988:539) Komisiji kao datum stupanja na snagu zaista sadrži 1. svibnja 2003. i da je skraćivanje njegova rasporeda provedbe na 15. travnja iste godine zaista značajno, nedostatak nove dostave navedene nacionalne odredbe Komisiji imao za posljedicu to da tu odredbu nije moguće primijeniti na tuženika iz glavnog postupka.
- 50 Posljedično, na drugo pitanje valja odgovoriti da, u slučaju da je skraćivanje rasporeda provedbe nacionalnog tehničkog propisa podložno obvezi obavijesti Komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/34, propuštanje takve obavijesti uzrokuje neprimjenjivost navedene nacionalne mjere, tako da se ne može primijeniti protiv pojedinaca.

Troškovi

- 51 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (sedmo vijeće) odlučuje:

- 1. Datum koji su konačno odabrala nacionalna tijela za stupanje na snagu nacionalne mjere kao što je ona u glavnom postupku, koja propisuje držanje kokoši nesilica u načinu uzgoja koji udovoljava njihovim potrebama u pogledu gnijezda, kokošinjaka i pješčanih kupki sa svrhom održanja niske razine njihova mortaliteta i problema u ponašanju, podložan je obvezi obavijesti Europskoj komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa koji se odnose na usluge informacijskog društva, kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998., ako je zaista došlo do promjene u rasporedu provedbe navedene nacionalne mjere i ako je promjena značajna, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.**
- 2. U slučaju da je skraćivanje rasporeda provedbe nacionalnog tehničkog propisa podložno obvezi obavijesti Europskoj komisiji, kako je predviđeno člankom 8. stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 98/48, propuštanje takve obavijesti uzrokuje neprimjenjivost navedene nacionalne mjere, tako da se ne može primijeniti protiv pojedinaca.**

Potpisi